

Intelligent fräschör i äktenskapsdrama

Teater

DÖSDANSEN

Malmö stadsteater, Intiman
 TEXT: AUGUST STRINDBERG. REGI:
 PONTUS PLÆNGE SCENOGRAFI: MAJA
 RAVN. LJUS: CARINA PERSSON. MEDV:
 CHATARINA LARSSON, DAG NORGÅRD,
 LARS-GÖRAN RAGNARSSON OCH
 ANNIKA LUNDGREN

Dödsdansen för ofta mina tankar till anekdoten om reportern som intervjuar ett par 90-plussare, som varit gifta sedan 20-årsåldern, och förundrat frågar dem: "Men har ni då aldrig varit nära en skilsmässa under alla dessa år?" Och hustrun lakoniskt svarar: "Nej, men nog har man tänkt på mord några gånger."

Döden, rutinerna och ledan snurrar som gallerliknande ljuspelare runt Alice och Edgar i Pontus Plænges nedtonade iscensättning. Chatarina Larsson sitter som den förgrämda hustrun med sammandraget ansikte, iakttar makens utspel mest för att få nycklar till dräpande repliker. Dag Norgård, med imponerande kropp, silverskagg och uppknäppt militäruniform, är den som har formuleringensinitiativet i deras

äktenskap. Men han är uttråkad både av sina egna omtagningar och av hustruns fantasilösa påhopp. Båda tar emot vännen Kurt som en frälsare på denna gudsförgätna ö, där grannar klassas som skurkar och medelmåttor. Lars-Göran Ragnarsson är iförd svart långrock och ett kors om halsen, men någon förlösning medför inte den välvillige men alltmer uppskrämda Kurt.

Plænge har bevarat Strindbergs text intakt och laddat den med många pauser, vilket får föreställningen att spegla äktenskapets utdragna rundgång. I början finns något beckettiskt över dialogen och vardagsrutinerna, bland annat då paret som en väl inkörd duo flyttar bord och stolar för att spela kort.

Plötsligt dansar de, i en fantasi om den kärlek som kanske finns begravd inom dem. Maja Ravns scenbild är ett landskap av enstaka borgerliga symboler omfamnade av mörka tomrum: pianot förstås, ett klädskåp, en fartygsmodell, souvenirer och en vacker gammal telegraf, som flitigt används för sms-ande i antik version.

Carina Perssons ljussättning understryker relationens dunkla destruktivitet. Ibland snurrar ljuspelare kring protagonisterna, vilket kan göra dem till vilddjur i bur eller skapa ett inre rum där de utagerar sina besvärjelser mot varandra. Problemet är att regin inte tydligt markerar varför skådespelarna befinner sig innanför eller utanför detta abstrakta ljusrum och inte klargör vilka olika fiktionsnivåer som därigenom etableras.

Dialogerna är intelligent genomarbetade och fokuserat framförda av hela ensemblen. Som vanligt drabbas man förstas av fräschören i Strindbergs språk, som uppriktar självklara identifikationspunkter med gestalterna på scen. En särskild eloge till Dag Norgård, som hoppat in med mycket kort varsel för sjukskrivne Kenneth Milldoff. Men även till Chatarina Larsson, som konsekvent för över Alices uttorkade, bittra sorgespel på en "ny" make, utan att tappa bort rollens förgörande energi.

TERESA BENÉR
 kultur@svd.se

Döden, rutinerna och ledan snurrar som gallerliknande ljuspelare runt Alice (Chatarina Larsson) och Edgar (Dag Norgård) när de fantiserar om den kärlek som kanske finns mellan dem. FOTO: PETER WESTRUP

Roland Pöntinen kastar sig mellan de olika satserna i Små fågel-skisserna. FOTO: JAN-OLAV WEDIN

Pianister på ornitologisk spaning

Konsert

MESSIAENFESTIVAL: FÅGELDAG

Konserthuset
 MEDV: ROLAND PÖNTINEN, BENGT
 FORSBERG, FREDRIK ULLEN, BENGT-
 EMIL JOHNSON MFL.

"Jag använder mig av fågelsång på två olika sätt", säger Olivier Messiaen i en av sina intervjuer. Det ena sättet motsvarar elektronmusikens sampling; det andra går ut på att notera så exakt som möjligt, och sedan med konstnärens frihet imitera fågelsången. Söndagens stora fågeldag i Konserthuset erbjuder möjligheten att lyssna in merparten av Messiaens fågelinspirerade verk för piano i ett maraton som lät hela Fågelkatalogen (1958) veckla ut sig -

och som dessutom innebar chans att jämföra svenska pianister.

Det sägs att människor brukar likna sina husdjur - en sådan här dag ligger det nära till hands att

söka likhet mellan pianisterna och de fåglar som de jagat upp på sin musikaliska spaning. Bengt-Emil Johnson påpekar att just dagens första fåglar - bland dem rödhaken och koltrasten - tenderar att utveckla personliga sång-

stilar. Och visst har den kvick-silversnabbe Roland Pöntinen något av sånglärkans outtröttliga virtuositet, när han kastar sig mellan de olika satserna i Små fågel-skisserna (1985).

När sedan första bladet vänds i den stora Fågelkatalogen är det inte utan att Anna Christensson i sin rendering av Medelhavstenskivtän (1958) anammar en sydfranskt kvittrande sensualism, medan Märten Landström i sin en smula tungfotade tolkning av Alpkajan låter dova ackord eka mellan bergväggarna. Kusligt oförutsägbart tycks Bengt Forsbergs Kattuggla i flygelns djupaste register.

Strax innan konsertens början möter jag vid biljettkassan en av dagens pianister, som på min fråga

svarar: "Jag är helt skräckslagen" - utan ironi. Hans kommentar blir en påminnelse om att det unika musikaliska språk som Messiaen utvecklat är helt kompromisslöst och inte tolererar minsta felstag.

Så följer också krav på lyssnaren: en zenlik koncentration är nödvändig för att följa de olika skiftningarna i den programmusikaliska varpen. I Fredrik Ullens tolkning av Rörsångaren börjar resan med grodornas knirrande. Stycket ger prov på Messiaens förmåga att med naturfilmarens tålmod teleskopiskt komprimera dygnets skeenden. Inte underligt om en och annan fågelskådare aviker därefter, medan nya samlas för att initieras i Messiaens rike.

SOFIA NYBLÖM
 kultur@svd.se

allt för ögat aannonsbokning 08-13 51 30

ENKELSLIPADE
 KOMPLETTA GLASÖGON
 från 395,-
 Leg. optiker

BÄSTA GLAS
 BÄSTA PRIS
 SAMMA PRODUKTER
 SOM HÖGPRISOPTIKERNA

VEDDESTA CENTRUM
 www.veddesatglasogon.com
 tel 56 47 48 00

memira
 Ledande inom ögonlaser

Täby

www.memira.se

memira
 Ledande inom ögonlaser

Malmö

www.memira.se

memira
 Ledande inom ögonlaser

Helsingborg

www.memira.se

memira
 Ledande inom ögonlaser

Stockholm

www.memira.se